

BİLİM KÜLTÜR VE EĞİTİM

6698 sayılı kişisel verilerin korunması kanunu

Cengiz Keskin

İKÜ Bilgi Sistemleri ve Teknolojileri Daire Başkanlığı
Sistem İşletim Müdürü

6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununda kişisel veri için "Kimliği belirli ya da belirlenebilir nitelikteki gerçek bir kişiye ilişkin her türlü bilgidir. Kişisel veriden söz edebilmek için, verinin gerçek bir kişiye ilişkin olması ve bu kişinin de belirli ya da belirlenebilir nitelikte olması gerekmektedir." denilmektedir.

Her türlü bilgi ifadesi son derece geniş olup, gerçek kişinin; adı, soyadı, doğum tarihi ve doğum yeri gibi bireyin sadece kimliğini ortaya koyan bilgiler değil; telefon numarası, motorlu taşıt plakası, sosyal güvenlik numarası, pasaport numarası, özgeçmiş, resim, görüntü ve ses kayıtları, parmak izi, e-posta adresi, hobileri, tercihleri, üyelikleri, aile bilgileri, sağlık bilgileri gibi kişiyi doğrudan veya dolaylı olarak belirlenebilir kılan tüm veriler **kişisel veri olarak kabul edilmektedir.**

Başka ne tür veriler bu kapsamda değerlendirilebilir? Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin tekil olarak kaydedilen ve işlenebilen veriler (örneğin TCKN, IP adresi, adı soyadı vb.) olabileceği gibi kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiyle ilişkili raporlar (örneğin müşteri şikâyet raporları, çalışan performans değerlendirme raporları, mülakat değerlendirme raporları), kayıtlar (ses veya görüntü kayıtları, resimler, kullanıcı işlem kayıtları), belgeler (örneğin özgeçmişler, bordro, fatura, banka makbuzları, kredi kartı hesap özetleri, nüfus cüzdanı fotokopileri), yazılar (örneğin mektuplar, davet yazıları) da kişisel veri kapsamında değerlendirilmektedir.

Bilişim Teknolojilerinde yaşanan gelişmelere paralel olarak, kişisel verilerimiz kolaylıkla temin edilerek işlenilmekte ve farklı platformlara aktararak değişik amaçlarla kullanılabilir. Örnek olarak; reklam ve kampanyalar hakkında bilgi vermek üzere tanımadığımız kişi veya kurumlarca aranabiliyoruz. **Bilgilerimiz bu kişilerin eline nasıl geçiyor?** Bilgilerimizin kişi ve/veya kuruluşların eline nasıl ve ne zaman geçtiğini bilmiyoruz. O kişi ve/veya kurumlarda, bize ait daha fazla veri olup olmadığını da bilmiyoruz. Bilemeyiz de! Bu kişi ve/veya kurumlar tarafından bilgilerimizin başka kimlerle paylaşıldığını da bilmiyoruz. Bilgimiz ve iznimiz olmaksızın tanımadığımız kişi ve/veya kurumlar tarafından farklı amaçlarla kullanılmasından ister istemez rahatsızlık duyuyoruz.

Peki, kişisel verilerin korunması ne anlama gel-

mektedir? Bu kanun ile kişisel verilerin sınırsız ve gelişigüzel toplanması, izinsiz işlenmesi, yetkisiz kişilerin erişimine açılması, ifşa edilmesi, toplanma amacı dışında kötüye kullanımının engellenmesi, özel hayatın gizliliği, kişinin temel hak ve özgürlüklerinin korunması için uyulacak olan kuralları belirterek, kişisel verilerin kanun çerçevesinde güvence altına alınmasını sağlamaktadır.

2010 yılında 5982 sayılı Kanun'la yapılan Anayasa değişikliği ile Anayasa'nın 20. maddesine ilave bir fıkra eklenerek kişisel veriler, "özel hayatın gizliliği ve korunması hakkı" kapsamında Anayasal güvenceye kavuşmuştur. Bu fıkra; "Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya **kişinin açık rızasıyla** işlenebilir" denilmektedir.

Kişisel veriler işlenirken aşağıdaki ilkeler ışığında işlenmelidir. Buna göre.

- Hukuka ve dürüstlük kurallarına uy-

gun olma.

- Doğru ve gerektiğinde güncel olma.
- Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme.
- İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma.
- İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme.

Nedir bu açık rıza? Kişinin kendisine ait verisinin açık ve net olarak rıza verdiği kişi ve/veya kurum tarafından sınırlarını, kapsamını, saklanma koşullarını, gerçekleştirilme biçimini ve süresini de belirleyerek, bu sınırlar içinde kendisine ait verilerin kullanılmasına rıza gösterdiğini belirtilmiş olmalıdır. Açık rıza; yazılı ve ıslak imzalı olarak alınabileceği gibi elektronik ortam üzerinden kişilere sunulan bir sözleşme metni ile de alınması mümkündür. Genel bir irade açıklaması ile "kişisel verilerimin işlenmesini kabul ediyorum" şeklinde geniş bir yelpazede ve ucu açık yapılan bildirimler **"açık rıza" olarak kabul edilmemektedir.**

Peki; verilmiş olan açık rıza geri alınabilir mi?

Evet, geri alınabilir. Geri alma işlemi ileri yönlü etkilidir. Yani; ilk verilen rızaya istinaden kullanılan veriler geriye dönük olarak silinemezler. Rızanın geri alındığı tarih-

ten itibaren rızanın niteliğine göre durdurulur veya silinir.

Kişisel veriler yurtdışına çıkartılabilir mi? Ya da şu şekilde soralım: Elimizdeki kişisel verilerin bulut (cloud) ortamına aktarılmasına kanun ne diyor? Kanun'un 9. maddesine göre, yurt dışına veri aktarım için öncelikle ilgili kişinin açık rızasının alınması gerekli. Bir diğer konu; verinin aktarılacağı ülke-

de aktarılan verilere yeterli güvenlik tedbirlerinin uygulanması şartı aranmaktadır. KVK Kurulu tarafından güvenli kabul edilen ülkeler listesinde ise sorun bulunmamaktadır. Eğer; güvenli olarak kabul edilmeyen ülkeler listesinde ise yeterli korumanın yazılı olarak taahhüt edilmesi ve Kurul'un ayrıca izninin bulunması şartıyla işlemler gerçekleştirilebilir.

Kişisel verilerimizin rıza gösterdiğimiz çerçevede kullanılmadığını tespit etmemiz durumunda veya rıza vermemiş olmamıza rağmen verilerimizin birilerinin elinde olduğunu tespit etmemiz durumunda; verilerimizin düzeltilmesini, silinmesini ve/veya yok edilmesini ilgili kurumdan yazılı olarak talep edebiliriz. Talebimize 30 gün içinde cevap verilmemesi veya talebimizin reddedilmesi durumunda KVKK Kuruluna şikâyet etme hakkını elde ederiz. Direkt olarak ilgili kişi veya kuruma başvurmadan doğrudan Kurul'a şikâyet yoluna gidilmesi mümkün olmamaktadır.

KVK kurulu tarafından yapılan incelemelerde kişisel veri ihlalinin tespit edilmesi durumunda; kanunda belirtilen sürelerde hapis ve/veya para cezası öngörülmektedir. Sadece ihlal eden değil, veriyi kanun dışı yollarla ele geçirmiş olan kişilere de hapis ve/veya para cezası uygulanmaktadır.

Bu kanunla birlikte kurumlar, KVKK'ya göre süreçlerini yeniden ele almalıdırlar. **İşin aslı; eğer kurumlar ISO 27001 Bilgi Güvenliği Standartlarını uyguluyor ise birkaç süreç dışında KVKK'ya uyumluluk büyük ölçüde sağlanmış olmaktadır.** Bilgi Teknolojileri yönetiminin geleneksellikten çıkılarak uluslararası standartlara göre yapılmasının ne kadar önemli ve değerli olduğunu, mevcut verilerimizin aslında kurumumuzun ana sermayesi olduğu ve verilerin korunması için gerekli önlemlerin alınmasının önemini bir kez daha anlamaktayız.

Kaynaklar:

Kişisel Verileri Koruma Kanunu Web Sitesi : www.kvkk.gov.tr
Anayasa Mahkemesi'nin vermiş olduğu 28.9.2017 tarihli, 2016/125 E., 2017/143 K. sayılı kararları:
<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/07/20160728-6.pdf>
<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/01/20180123-15.pdf>

AKINGÜÇ
Oditoryumu ve
Sanat Merkezi

"OTOGARGARA"

Sahneleyen: **İstanbul Barosu Tiyatrosu**

07 ŞUBAT

Akingüç Oditoryumu ve Sanat Merkezi | 19.00

GÜNÜM

TAV

biletix

ticketmaster Türkiye